

Slovo k povzbuzení na neděli 3. května 2026, na **5. neděli velikonoční – A**
Biblická čtení: Sk 6,1-7; Ž 33; 1Petr 2,4-9; Jan 14,1-12

Milé sestry, milí bratři,

v **prvním** čtení ze Skutků apoštolů jsme dnes slyšeli o volbě a ustanovení prvních sedmi **jáhnů** jako apoštolských pomocníků a „služebníků stolu“. Je to biblické zakotvení faktu, že jsou v církvi vedle biskupů a kněží také **jáhni** a toho, proč je od počátku zvláštní součástí jejich služby také služba charitativní. Zároveň nám celý text, důvod volby sedmi jáhnů, připomíná, že **charita** – láskyplná služba potřebným – má být **nedílnou součástí** křesťanského života. A to **jednotlivce i společenství**.

Teoreticky to samozřejmě ví patrně každý, nicméně stojí za to se zeptat, zda to také aspoň nějak, případně jak **činíme**...

Ve čtení druhém jsme měli před sebou krásnou pasáž z Prvního listu Petrova. Obraz **Krista**, který je **úhelným kamenem**, a **nás**, kteří se máme stát **živými kameny** Boží stavby na tomto úhelném kameni postavené. Přijetí Krista jako úhelného kamene má být naší cestou k stání se **kameny živými**, součástmi živé Boží stavby ve světě, v čase a prostoru.

Úhelný, nárožní **kámen** drží stavbu **pohromadě**, podobně jako klenák klenbu.

Kéž by **vztah s Kristem** držel, vpravdě lapidárně, i náš **život pohromadě**, kéž by byl zdrojem naší vlastní vnitřní **integrity**, která by byla schopna snadněji **věřit, milovat a sloužit**. Integrity, která by byla podnětem, východiskem a silou k rozvíjení dalších našich **vztahů**...

Evangelium byl začátek Kristovy **řeči na rozloučenou**. Ježíš tuto řeč dle Janova evangelia pronáší bezprostředně po poslední večeři. Bývá také označována za **Ježíšův testament**. Zaznívají v ní totiž snad ty nejdůležitější pravdy ohledně **Kristova** přebývání, **zůstávání** mezi námi po jeho odchodu, smrti, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení. A stejně tak i základní pravdy o **následování** Ježíše a přátelství s ním.

Řeč na rozloučenou spolu s Kristovou velekněžskou modlitbou, do níž ústí, je tak jakousi **přípravou na dobu církve**. Je zjevením a vyjádřením, **jak** chce Pán Ježíš **zůstat** mezi námi a v nás a **jak** my jsme zváni **zůstat** v něm. A zároveň je už i **zkušeností** prvotní církve, která se do textu **propisuje** jako svědectví toho, že se tak opravdu **děje**.

Nejprve ovšem zaznívá z Ježíšových úst **útěcha**, která je **odpovědí na rozrušení** učedníků po oznámení Jidášovy zrady a vlastního ukřižování: «Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků».

Apoštolové potřebovali útěchu. **Každý** člověk **potřebuje útěchu**. Zvláště je-li **rozrušen či rozechvěn**, hroutí-li se mu nějak jeho svět, děje-li se něco jeho blízkým. Potřebuje útěchu, že **Bůh** je, že **Kristus** je Božím Synem, neboť v něm «přebývá» Otec. Že se člověku skrze Krista otevírá svět Boží, že je **věčnost**, ve které je «mnoho příbytků», mnoho různých příbytků. A že **dobro** má smysl.

Je-li takováto útěcha obsahem hned **první věty** Ježíšova **testamentu**, pak nějak předznamenává i celou **následnou** řeč, její obsah. Ve smyslu, že právě **útěcha** – vnitřní radost, pokoj – je jedním z prvních **projevů**, že **Bůh** je a že **s námi v Kristu** na zemi **opravdu zůstal**. A že my můžeme zůstat **s ním**, na jeho cestě, v jeho lásce. **Útěcha z Boží blízkosti** je prvním z projevů autenticity křesťanské náboženské **zkušenosti**. A zároveň i jedním ze zdrojů oné vnitřní **integrity**.

Dále slyšíme **Kristovo ujištění**: «Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci».

Jde o **odpověď** na Filipovu prosbu «Pane, ukaž nám Otce – a to nám stačí». Ježíš odpovídá, že kdo vidí jej a věří v něho, **už vidí Otce**, protože Otec přebývá v Synovi a Syn v Otci. Syn se jako bohočlověk stal jeho **tváří mezi lidmi**. To je opět základní pravda, která se prolíná všemi

Kristovými velkými řečmi v Janově evangeliu. Co ale v jiných řečech nemáme, je právě **zaslíbení**, že jeho učedníci budou konat **ještě větší skutky**, než konal on sám, protože on, jak ho znali, se nyní loučí a odchází.

Jak mu rozumět? Že bychom měli být schopni větších a zřejmějších **zázraků**, že bychom jich měli udělat dokonce víc? Že bychom měli také **vstát z mrtvých** vlastní silou? Anebo že bychom měli také sílu **vykoupit svět**? Určitě **nic z toho**, to vše jsou atributy Kristova jedinečného **boholidství**.

Někteří staří autoři proto zaslíbení vykládali tak, že **«větší skutky»** znamenají pouze naplnění **Kristova příkazu** jít hlásat evangelium **ke všem národům** a křtít je **až na konce země**. Větší než Ježíšovy mají být tyto skutky ve smyslu, že on během svého pozemského působení žil jen v Judsku, Samařsku a Galilei, v Izraeli. Zatímco **rozšíření evangelia** do celého světa a ke všem národům je pak onen **«větší skutek»**. Což se ve starověkém vnímání naplnilo již koncem apoštolské doby, kdy se zdálo, že evangelium již dosáhlo až na samé **hranice Římské říše**, tedy tehdejšího světa. To asi je, či spíše byl určitě jeden z možných výkladů.

Ale **zaslíbení** můžeme rozumět **i jinak**, mnoha dalšími způsoby, možná méně faktograficky či geograficky, snad i poněkud **hlouběji, jemněji**. Treba, že naše skutky mají být **větší než Kristovy tím**, že můžeme – s Boží pomocí – udělat něco, co nás **přesahuje**, co nás i náš mikrosvět **transcenduje**, něco, co je **více Boží než lidské**.

Pán **Ježíš** totiž konal, co je oběma jeho přirozenostem – Božské i lidské – **vlastní**, jeho skutky byly **přirozeně boholidské** (*theandrické*). **My** sami ze sebe můžeme konat jen skutky **lidské**, jsme jen **lidé**, ne bohové. Ale právě z Boží milosti **můžeme**, jsme jako lidé **zváni** vykonat **něco**, co nám vlastní není, něco, co nás Božsky **přesahuje**, co je „**nadpřirozené**“. Kdy „**překračujeme vlastní stín**“. A právě v tomto **formálním**, nikoli materiálním smyslu mohou být naše skutky nějak **větší než Kristovy**.

O co může jít? Nejprve asi o službu **apoštolskou**, respektive **svátostnou**. Apoštolové, kterým je řeč na rozloučenou adresována jako prvním, a jejich nástupci, biskupové a kněží, dělají věci určitě **větší**, než jakých jsou schopni; když konají **ex opere operato**, tedy zejména když **křtí** či vysluhují ostatní **svátosti** či předčítají evangelium. Svátosti nemohou přeci vysluhovat sami ze sebe. Ke svátostnému konání nutně potřebují Boží milost, **svátostnou milost**, aby se stali **Božími nástroji**, sami nehodní, křehcí a často opravdu bídni.

Kristova slova můžeme však chápat **i v širším smyslu**, jako určená **všem** Kristovým učedníkům a učednicím. Všem nějak platí **zaslíbení** konat **«skutky ještě větší»**, skutky **Boží**. Totiž vykonat, co každého člověka **přesahuje**, žít „**nadpřirozeně**“. Což je možná nejdůležitějším výkladem.

A co to tedy snad je? Možnou odpověď můžeme hledat v jiné Kristově řeči, v řeči o chlebě života: **«To je skutek Boží, abyste věřili v toho, koho on poslal»** v ní slyšíme. **Křesťanská víra** jakožto **zapálení jiskry vztahu s Bohem** skrze víru v **Krista** je **darem Božím**, který si nikdo z nás nemůže sám dát ani zasloužit. Náboženská víra je darem **Ducha**, skutkem, který nás **přesahuje**. To víme empiricky i teologicky. **Víra** se vším, co k ní bytostně patří.

A tedy i **naděje a láska** jsou takovými dary, jsou skutky, jež nás přesahují. **Naděje** dává člověku sílu žít a vytrvat, snažit se o dobro, věřit a milovat, i kdyby vše hovořilo proti tomu. **Opravdová láska** dává smysl života, dovoluje člověku **překonat** i přirozený pud sebezáchovy, transcendovat se, **obětovat** se. Láska je schopna milovat **štedře**, pro druhého **ztrácet**, láska je ochotna prospívat světu **i na úkor sebe**. Což je velká transcendence malého lidského já.

Láska, nadšení pro Boží ideál, **naděje**, a **víra** v něj jsou počátkem skutečné lidské **civilizace**.

Milé sestry, milí bratři, veškeré lidské snažení **z lásky prospět** druhým a světu, a tak Božímu království, s **nadějí**, že to má smysl, a s **vírou** v Boha, v Krista jako úhelný kámen, v dobro a ve **věčnost**, tak asi opravdu mohou být oním **«větším skutkem»** přesahujícím nás samotné.

A že k víře, naději a lásce patří i **skutečná charita** (z řeckého *charis*, „láska“) ve smyslu reálné (hmotné i nehmotné) **pomoci potřebným**, je nabíledni...